

at Danmarks Bestræbelser under en Konflikt mellem andre Stater udelukkende ville være rettede paa at opretholde Landets neutrale Stilling, gaar Tinget over til den følgende Sag paa Dagsordenen. Foranstaltninger af denne Art vilde jeg ubetinget anse som det vigtigste af alt, hvis jeg var overtydet om, at det vilde være nok, og at vor Neutralitet blev respekteret, blot fordi vi sagde, at vi ønskede at være neutrale. Men jeg tvivler derom. Det forekommer mig saa naturligt, at en lille Stat som Danmark maa betragte det som en granseløs Kalamitet at blive indviklet i en Kamp med Stormagter, Gud forbyde, at det sker! Det er noget, Udlandet saa godt kan forstaa, og derom vil ingen Stat være i Tvivl. Der staar uendelig meget paa Spil for os, hvis vi komme i Kamp med Stormagter; det vide vi alle. Et andet Spørgsmaal er imidlertid, om vi faa Lov til at bevare vor Neutralitet, og det afhænger atter af, hvad vi i Fredens Dage have gjort for at gøre det muligt at haandhæve denne Neutralitet; thi med Ønsket om at være neutral følger Forpligtelsen til at haandhæve Neutraliteten over for en hvilken som helst Magt. Jeg siger udtrykkelig: over for en hvilken som helst Magt, der vil rive os ud af den neutrale Stilling, end-sige falde ind paa vort Territorium for at tvinge os til en Alliance eller i det hele taget for at tvinge os til at falde til Føje for den mægtigere Stats Vilje. Jeg tror med andre Ord, at vi i Gerningen maa vise, at det er vor Vilje at forsvare vor Neutralitet. Det er min Tro, mit Standpunkt og mit Syn paa Sagen, og det vilde interessere mig at høre det høje Tings Mening om dette Punkt. Det vigtigste Forlangende, man maa stille til den neutrale Stat, er, at den formaar at opretholde sin Selvstændighed mod enhver Magt, der vil tvinge den ud af den neutrale Stilling; formaar at opretholde sin Selvstændighed i det mindste i nogen Tid. Det færligste Tilfælde for os er, at vi angribes af en Magt, som er os overlegen baade til Lands og til Vands, og at vi i en saadan Kamp, i det mindste foreløbig, staa alene. Men selv i et saadant Tilfælde er der dog forskellige Lyspunkter for os, saa at man ikke behøver at se haabløst paa Situationen. Et Angreb paa Danmark maa jo nemlig ordentligvis tænkes i Forbindelse med en europæisk Konflikt, og det leder da til to Ting. Den ene er det, at den fremmede Magt kun kan sende en ringe Del af sine Kræfter imod os, og den anden, at vi sandsynligvis snart ville faa Hjælp af en til

Søs overlegen Magt. Disse to Omstændigheder — særlig den sidste — ville gøre, at en Angriber vil spørge sig selv, om et Angreb mod os — mod Sjælland og København — kan gennemføres i den korte Tid, som sandsynligvis staaar til Raadighed. Og ligeledes vil en Angriber spørge sig selv: Kan det betale sig at give sig i Lag med Danmark? Naar man gaar ud fra, at det kun er en meget kort Tidsfrist, hvori Operationerne mod os kunne foregaa, saa følger deraf, at jo større Vanskeligheder et Angreb mod os frembyder, desto mindre Chance er der for, at det vil blive forsøgt; og omvendt, jo hurtigere og lettere et Angreb kan gennemføres imod os, desto mere maa man befrygte, at det vil blive forsøgt. Jeg tror, at man kan gaa ud fra, at enten vil man lade os i Ro, eller ogsaa vil man — det er ligegyldigt, hvem man nu tænker paa — operere imod os med en overordentlig Kraft og Energi. Men naar en Angriber vil handle saaledes imod os, følger deraf, at vi ogsaa maa indrette vort Forsvar paa lignende Maade, nemlig indrette os paa, at vore Stridskræfter ere parate med meget kort Varsel, og i den Henseende er jeg glad over at have fundet en Udtalelse af Folketinget, som gaar i den Retning; det er en Udtalelse i en Betænkning, som rigtignok ligger 24 Aar tilbage i Tiden, men den er jo god endnu. Det er tilfældigt, at jeg er stødt paa den, den lyder saaledes: „Det Forsvar, vi kunne stille paa Benene, maa være kampberedt med meget kort Varsel, da vi næppe tør vente lang om ellers nogen Forberedelsestid, dersom en Fjende skulde ville angribe os.“ Ja, som sagt, der er forløbet ca. 25 Aar, siden disse Ord bleve skrevne i en Udvalgsbetænkning, men Sandheden af dem er bleven endnu mere indlysende ved alt det, der er foregaaet i disse Aar, saa jeg vil lige saavel som Tinget lægge en Hovedfordring paa dette Punkt. Et tredje Punkt, hvor jeg ganske kan slutte mig til Folketingets tidligere Udtalelser, er den meget bekendte Sætning, at Sjælland er Danmarks naturlige Fæstning; mod Sjælland maa det afgørende Angreb ventes ført. Fæstholde vi dette, er det klart, at det ikke er Fæstningen, som det i første Linie gælder om at forsvare, men at det er Sjællands Kyst. Der maa derfor arbejdes hen mod det Maal at kunne sætte samtlige Kræfter ind paa at forsvare denne Kyst. Hær og Flaade maa samvirke med hinanden til dette Forsvar. Fæstningen træder altsaa tilbage i anden Linie, men naturligvis ikke Sø-